

Art. 12. 1. Minister Finansów może w drodze rozporządzenia:

- 1) zwalniać od podatku całkowicie lub częściowo niektóre grupy podatników i poszczególne rodzaje działalności oraz określać warunki tego zwolnienia,
- 2) wyłączać z obrotu podlegającego opodatkowaniu, w odniesieniu do poszczególnych rodzajów działalności, niektóre składniki obrotu i określać warunki tego wyłączenia,
- 3) określać wypadki, w których obrotem jest wartość towarów.

2. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, określa wykaz wolnych zawodów, o których mowa w art. 5 pkt 1.

Art. 13. Traci moc dekret z dnia 26 października 1950 r. o podatku obrotowym (Dz. U. Nr 49, poz. 449 z późniejszymi zmianami).

192

OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 29 lipca 1983 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o podatku dochodowym.

1. Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym (Dz. U. Nr 42, poz. 187) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o podatku dochodowym (Dz. U. Nr 53, poz. 339, z 1976 r. Nr 40, poz. 231, z 1980 r. Nr 27, poz. 111 i z 1983 r. Nr 42, poz. 187), z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst nie obejmuje następujących przepisów:

- 1) art. 21 i 23 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o podatku dochodowym (Dz. U. Nr 53, poz. 339) w brzmieniu:
„Art. 21. Opodatkowanie dochodów osiągniętych w latach podatkowych do roku 1972 włącznie następuje według przepisów dotychczasowych.”
„Art. 23. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1973 r.”;
- 2) art. 2 i 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. zmieniającej ustawę o podatku dochodowym (Dz. U. Nr 40, poz. 231) w brzmieniu:
„Art. 2. Opodatkowanie dochodów osiągniętych w okresie do dnia wejścia w życie ustawy następuje według przepisów dotychczasowych.”
Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1977 r.”;
- 3) art. 2, 3 i 5 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym (Dz. U. Nr 42, poz. 187) w brzmieniu:

„Art. 2. Opodatkowanie dochodów osiągniętych w okresie do dnia wejścia w życie ustawy następuje według dotychczasowych przepisów.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz. U. Nr 19, poz. 146) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 25 dodaje się art. 25a w brzmieniu:

„Art. 25a. Przedsiębiorstwo ma prawo dysponowania 50% swoich wpływów z eksportu po odprzedaniu pozostałych 50% tych wpływów polskiemu bankowi dewizowemu.”;

2) art. 26—30 skreśla się;

3) w art. 33 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) 50% nadwyżki wpływów z eksportu w walutach wymiennalnych pozostałych po odprzedaniu, o której mowa w art. 25a, nad wydatkami na import.”

„Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1983 r., z tym że art. 27 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 3 zachowuje moc do dnia 31 grudnia 1983 r.”

Minister Finansów: S. Nieckarz

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 29 lipca 1983 r. (poz. 192).

USTAWA

z dnia 16 grudnia 1972 r.

o podatku dochodowym.

Art. 1. 1. Opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają osoby fizyczne i osoby prawne nie będące jednostkami gospodarki uspołecznionej od dochodów uzyskanych ze źródeł przychodów określonych w ustawie.

2. Jeżeli oboje małżonkowie osiągają dochody, dochody te łączy się i opodatkowuje na imię obojga małżonków. Zasadę tę stosuje się także w razie wyłączenia lub ustania wspólności majątkowej w czasie trwania mał-

żeństwa, chyba że przyczyną ustania było zniesienie wspólności majątkowej przez sąd.

3. Dochody krewnych zstępnych dolicza się do dochodów krewnego wstępnego, jeżeli mu służy prawo pobierania pożytków ze źródeł przychodów tych zstępnych.

4. Dochody z udziału w spółce nie będącej osobą prawną, ze wspólnej własności, wspólnego posiadania lub wspólnego użytkowania źródła przychodów opodatkowuje się osobno u każdej osoby w stosunku do jej udziału pod warunkiem udowodnienia wspólności udziału. W razie braku takiego dowodu opodatkowuje się cały dochód łącznie na imię tej osoby, która miała istotny wpływ na bieg interesów źródła przychodów.

Art. 2. 1. Osoby wymienione w art. 1 ust. 1, jeżeli mają miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swych dochodów, bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów.

2. Obowiązek podatkowy określony w ust. 1 ciąży również na osobach fizycznych, które przybyły do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na pobyt czasowy dłuższy niż sześć miesięcy.

Art. 3. Osoby wymienione w art. 1 ust. 1, jeżeli nie mają na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej miejsca zamieszkania lub pobytu w rozumieniu art. 2, siedziby albo zarządu, podlegają obowiązkowi podatkowemu tylko od dochodów, które osiągają na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 4. Od podatku dochodowego od dochodu uzyskanego ze źródeł przychodów położonych za granicą wolni są przedstawiciele dyplomatyczni i urzędnicy konsularni państw obcych, którzy korzystają z prawa zakrajowości, jak również inne osoby, które korzystają z tego prawa na podstawie umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

Art. 5. 1. Osoby prawne, których celem statutowym jest działalność naukowa, oświatowa, kulturalna, sportowa oraz w zakresie kultu religijnego, dobroczynności i opieki społecznej, wolne są w danym roku podatkowym od podatku dochodowego należnego od dochodu ze źródeł nie podlegających opodatkowaniu podatkiem obrotowym, jeżeli przekazały w tym roku lub w roku bezpośrednio po nim następującym wszystkie uzyskane w roku podatkowym dochody bezpośrednio na cele statutowe. Za dochód w rozumieniu zdania poprzedzającego uważa się sumę wszystkich przychodów po potrąceniu kosztów funkcjonowania osoby prawnej, wydatków związanych z posiadanymi źródłami przychodów oraz wydatków na doraźnie urządzane imprezy przewidziane statutem.

2. Minister Finansów może określić w drodze rozporządzenia, jakie dochody uważa się za przekazane bezpośrednio na cele statutowe, oraz sposób udowodnienia okoliczności uzasadniających zwolnienie od podatku.

Art. 6. Przedmiotem opodatkowania jest dochód uzyskany ze źródła przychodów, a jeżeli podatnik uzyskuje dochody z więcej niż jednego źródła przychodów — suma dochodów ze wszystkich źródeł przychodów po potrąceniu niedoborów, z wyjątkiem niedoborów ze sprzedaży rzeczy i praw majątkowych.

Art. 7. 1. Źródłami przychodów są:

- 1) działalność wytwórcza, usługowa i handlowa,
- 2) działalność w zakresie zatrudnień, z których przycho-

dy nie podlegają opodatkowaniu podatkiem obrotowym lub podatkiem od wynagrodzeń,

- 3) działalność naukowa, artystyczna, literacka, publicystyczna i oświatowa, w tym również wykonywana przy pomocy zorganizowanego zakładu, jeżeli przychody z wymienionych rodzajów działalności nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń,
- 4) nieruchomości nie stanowiące gospodarstwa rolnego,
- 5) dzierżawa, jeżeli chodzi o przychody wydzierżawiającego,
- 6) kapitały pieniężne i prawa majątkowe,
- 7) sprzedaż rzeczy i praw majątkowych, z wyjątkiem nabytych w drodze spadku lub zapisu,
- 8) inne źródła określone w art. 8 ust. 8.

2. Źródłem przychodów w rozumieniu ust. 1 pkt 7 jest sprzedaż:

- 1) nieruchomości bądź ich części,
- 2) przedsiębiorstw bądź ich składników,
- 3) udziałów w spółkach,
- 4) rzeczy nabytych w celu odprzedaży z zyskiem,
- 5) spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz wynikających z przydziału spółdzielni mieszkaniowych: prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym,
- 6) innych praw majątkowych nabytych w drodze kupna lub darowizny, a jeżeli chodzi o prawa autorskie i prawa do projektów wynalazczych — także sprzedaż dokonana przez twórców, jeżeli do przychodów z niej nie mają zastosowania przepisy o podatku od wynagrodzeń.

3. Nie stanowi źródła przychodów sprzedaż rzeczy, które służą do osobistego lub domowego użytku, oraz sprzedaż dzieł sztuki, książek, pamiątek historycznych itp., jeżeli rzeczy te nie zostały nabyte w celu odprzedaży z zyskiem.

Art. 8. 1. Przychodami są pieniądze lub wartość przychodów w naturze, uzyskane z jednego ze źródeł przychodów. Jeżeli jednak źródłem przychodu jest działalność podlegająca opodatkowaniu podatkiem obrotowym, przychodem jest obrót ustalony dla celów opodatkowania tym podatkiem.

2. U podatników prowadzących księgi handlowe za przychód osiągnięty w roku podatkowym uważa się także zaksięgowane w tym roku przychody, choćby nie zostały jeszcze faktycznie uzyskane.

3. Wartość przychodów w naturze oblicza się według przeciętnych cen rynkowych w miejscu, w którym znajduje się źródło tych przychodów.

4. Za przychód z budynków wynajętych lub ich części uważa się otrzymany w roku podatkowym czynsz najmu łącznie z wszelkimi świadczeniami ubocznymi obciążającymi najemcę. Jeżeli na podstawie szczególnych przepisów czynsz najmu wpłacany jest na odrębny rachunek bankowy właściciela nieruchomości, nie stanowi przychodu kwoty, do których podjęcia nie jest on w danym roku podatkowym uprawniony; nie dotyczy to przychodów z nieruchomości stanowiących własność cudzoziemców dewizowych.

5. Za przychód z budynków odstąpionych bezpłatnie w całości lub w części do używania innym osobom uważa się wartość czynszową, stanowiącą równowartość czynszu, jaki przysługiwałby od tych osób, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w razie zawarcia umowy najmu budynku lub lokalu. Nie jest natomiast przychodem wartość

czynszowa budynków lub ich części zajmowanych na własne potrzeby przez właściciela budynku lub członków jego rodziny. Jeżeli właściciel używa budynku lub jego części wyłącznie dla własnego przedsiębiorstwa, przy obliczaniu kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa wartości czynszowej nie uważa się za koszty uzyskania przychodów z tego przedsiębiorstwa. Jeżeli właściciel oddał bezpłatnie budynek lub jego część do użytku na cele naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, kultu religijnego, opieki społecznej i dobroczynne, przy ustalaniu dochodu z nieruchomości nie liczy się ani wartości czynszowej, ani kosztów poniesionych z tytułu utrzymania tego budynku lub jego części.

6. Za przychody z kapitałów pieniężnych uważa się odsetki od pożyczek, wkładów i rachunków bieżących, odsetki od obligacji i innych papierów wartościowych oraz dywidendy i inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych.

7. Za przychód z praw majątkowych uważa się w szczególności rentę, której tytuł prawny stanowi darowizna lub rozporządzenie ostatniej woli, przychody z praw autorskich i praw do projektów wynalazczych, jeżeli do przychodów tych nie mają zastosowania przepisy o podatku od wynagrodzeń oraz przychody z praw do wzorów zdobniczych i znaków towarowych.

8. Za przychody z innych źródeł, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 8, uważa się w szczególności przychody z odpłatnych świadczeń tego rodzaju, jak wynajęcie nieruchomości, części lokalu, przychody z nieodpłatnych świadczeń, z wyjątkiem wymienionych w art. 10, oraz przychody nie znajdujące pokrycia w ujawnionych źródłach.

9. Wysokość przychodów nie znajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach, o których mowa w ust. 8, ustala się przyjmując za podstawę sumę poniesionych w roku podatkowym wydatków i wartość zgromadzonych w tym roku zasobów finansowych, nie znajdujących pokrycia w już opodatkowanych bądź wolnych od opodatkowania źródłach przychodów i posiadanych przedtem zasobach majątkowych.

Art. 9. 1. Wolne od podatku dochodowego są dochody osób, o których mowa w art. 2:

- 1) nie przekraczające kwoty 160.000 zł w stosunku rocznym:
 - a) ze źródeł przychodów wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 1—3,
 - b) z praw autorskich własnych i nabytych w drodze spadku lub zapisu oraz z praw do projektów wynalazczych własnych i sprzedaży tych praw,
- 2) nie przekraczające kwoty 60.000 zł w stosunku rocznym — z pozostałych źródeł przychodów wymienionych w art. 7 ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Dochody nie znajdujące pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów, o których mowa w art. 8 ust. 8 i 9, podlegają w całości opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Art. 10. 1. Wolne od podatku dochodowego są:

- 1) przychody, do których stosuje się przepisy o podatku od wynagrodzeń, oraz odsetki od zasądzonych należności z tytułu wynagrodzeń za pracę,
- 2) przychody z wykonywania rzemiosła na podstawie potwierdzenia zgłoszenia wykonywania rzemiosła, które jest objęte przepisami o opłacie skarbowej,

- 3) przychody z gospodarstwa rolnego,
- 4) zasiłki z funduszy państwowych na popieranie nauki, kultury i sztuki,
- 5) świadczenia alimentacyjne otrzymywane od zamieszkałych na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej osób fizycznych, a jeżeli chodzi o świadczenia alimentacyjne otrzymane od osób zamieszkałych za granicą — tylko świadczenia w formie pieniężnej bądź w postaci przedmiotów przeznaczonych do użytku osoby alimentowanej i jej najbliższych,
- 6) odszkodowania otrzymane na podstawie przepisów prawa administracyjnego, prawa cywilnego i prawa pracy,
- 7) kwoty otrzymane z tytułu ubezpieczeń,
- 8) przychody podlegające przepisom o podatku od spadków i darowizn,
- 9) uzyskiwane przez osoby prawne określone w art. 5 ust. 1:
 - a) dotacje, subwencje i darowizny od jednostek gospodarki społecznej, przeznaczone na cele statutowe,
 - b) przychody w walutach zagranicznych lub dewizach, przekazanych do kraju za pośrednictwem banku, nie podlegające przepisom o podatku od spadków i darowizn,
- 10) wygrane z loterii i innych gier losowych lub zakładów zatwierdzonych przez właściwy organ państwowy,
- 11) kwoty otrzymane z tytułu spłaty wierzytelności od wysokości wartości nominalnej wierzytelności,
- 12) nagrody przyznawane z funduszy jednostek gospodarki społecznej,
- 13) odsetki od wkładów lokowanych na książeczkach oszczędnościowych oraz na rachunkach bankowych, z wyjątkiem rachunków utrzymywanych w związku z posiadaniem źródła przychodów, oraz odsetki od bonów oszczędnościowych,
- 14) przychody uzyskane z tytułu sprzedaży całości lub części nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego; jeżeli jednak stosownie do przepisów o terenach budowlanych na obszarach wsi albo stosownie do przepisów o planach zagospodarowania przestrzennego sprzedawana nieruchomość wchodząca w skład gospodarstwa rolnego przeznaczona została na działkę budowlaną, a nabywca nie posiada w ogóle gospodarstwa rolnego lub należące do niego gospodarstwo jest położone w takiej odległości, że nabywana przez niego działka budowlana nie może w tym gospodarstwie stanowić zorganizowanej całości gospodarczej, przychód uzyskany z takiej sprzedaży korzysta ze zwolnienia tylko do wysokości ceny stosowanej przy sprzedaży gruntów państwowych, przysługującej z tytułu sprzedaży tej działki jako nieruchomości rolnej; zwolnienie nie dotyczy przychodu uzyskanego ze sprzedaży działki na cele rekreacyjne,
- 15) przychody uzyskane z tytułu sprzedaży nieruchomości lub z tytułu odszkodowania, stosownie do przepisów o wywłaszczeniu nieruchomości, oraz z tytułu sprzedaży nieruchomości w wykonaniu prawa pierwokupu na podstawie przepisów o gospodarce terenami w miastach i osiedlach,
- 16) dochody osób fizycznych, określonych w art. 2, ze źródeł przychodów znajdujących się poza obszarem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, w razie udowodnienia, że podlegają one w obcym państwie podatko-

wi tego samego rodzaju, a państwo to postępuje, według zasad wzajemności co do takich samych dochodów ze źródeł położonych na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, chyba że umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a tym państwem zawiera odmiennie postanowienia.

- 17) przychody z udziałów w polskich ubezpieczeniach uzyskane przez towarzystwa ubezpieczeń tych państw, które nie stosują obciążeń podatkowych do takich przychodów uzyskanych przez polskie towarzystwa ubezpieczeń.

2. Podatek dochodowy od przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług na eksport obniża się o 5% kwoty obrotu z tej sprzedaży.

Art. 11. Wolne od podatku dochodowego są przychody zagranicznych podmiotów gospodarczych oraz przedsiębiorstw z udziałem zagranicznym posiadających osobowość prawną z działalności gospodarczej, wykonywanej na podstawie przepisów o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne — w okresie trzech lat od dnia podjęcia działalności, pod warunkiem wydatkowania co najmniej 1/3 uzyskanego w tym okresie dochodu na inwestycje związane z działalnością gospodarczą; zwolnienia nie stosuje się w wypadku podjęcia nowej działalności gospodarczej przez podmioty i przedsiębiorstwa już prowadzące działalność gospodarczą na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, bądź przez małżonka osoby już prowadzącej taką działalność na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 12. Dochodem ze źródła przychodów, jeżeli przepisy art. 15—18 nie stanowią inaczej, jest nadwyżka sumy przychodów z tego źródła nad kosztami ich uzyskania osiągnięta w roku podatkowym. Jeżeli koszty uzyskania przekraczają sumę przychodów, różnica jest niedoborem ze źródła przychodów.

Art. 13. 1. Kosztami uzyskania przychodów z poszczególnego źródła są wszelkie koszty ponoszone w celu osiągnięcia przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 14:

2. Za koszty uzyskania przychodów uważa się również:

- 1) straty częściowe lub całkowite na przedmiotach majątkowych służących do uzyskania przychodów i podlegających zużyciu; straty te są potrącalne w wysokości nie pokrytej sumą ubezpieczeniową i odpisami z tytułu zużycia i tylko z przychodów tego roku, w którym strata nastąpiła; straty w majątku podatnika, służącym do uzyskania, zachowania lub zabezpieczenia przychodów, lecz nie podlegającym zużyciu, np. w gotówce, zapasach towarów, surowców, wyrobów gotowych, mogą być w całości lub w części uznane za koszty uzyskania przychodów z poszczególnego źródła, jeżeli rozmiar straty znacznie osłabia zdolność gospodarczą podatnika,
- 2) odsetki od długów i trwałe ciężary, jeżeli pozostają w związku ze źródłem przychodów,
- 3) składki na rzecz organizacji gospodarczych i społeczno-zawodowych, do których podatnik należy,
- 4) podatki i opłaty oraz składki ubezpieczeniowe pozostające w związku z danym źródłem przychodów, z wyjątkiem wymienionych w art. 14 pkt 9,

5) rezerwy u podatników prowadzących księgi handlowe, przeznaczone na pokrycie należności, których nieściągalność została udowodniona lub uprawdopodobniona,

6) koszty funkcjonowania osób prawnych określonych w art. 5 ust. 1,

7) wydatki ponoszone przez pracodawcę pośrednio na rzecz pracowników, jeżeli wynikają z układu zbiorowego pracy lub innych obowiązujących aktów prawnych, również w drodze tworzenia specjalnych funduszy.

3. Koszty uzyskania przychodów są potrącalne tylko w tym roku podatkowym, w którym zostały poniesione; u podatników prowadzących księgi handlowe są jednak potrącalne koszty uzyskania, które zostały zarachowane, chociaż ich jeszcze nie poniesiono, jeżeli odnoszą się do danego roku podatkowego.

Art. 14. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów:

- 1) wydatków na nabycie, powiększenie lub ulepszenie źródła przychodów; wydatki te są jednak kosztami uzyskania przy ustalaniu nadwyżki ze sprzedaży rzeczy i praw majątkowych i to bez względu na czas ich poniesienia,
- 2) funduszy rezerwowych, z wyjątkiem wymienionych w art. 13 ust. 2 pkt 5 i 7,
- 3) wydatków na spłatę długów oraz umorzenie kapitałów włożonych w źródło przychodów przez osoby z niego korzystające,
- 4) odsetek od własnego kapitału włożonego przez podatnika w źródło przychodów,
- 5) kwot przeznaczonych przez osobę prawną do podziału między udziałowców i akcjonariuszów z tytułu udziału w zyskach lub dywidend oraz nadwyżek odsetek od zaciągniętych od nich pożyczek, przekraczających wysokość odsetek ustawowych,
- 6) opustów z ceny udzielonych przez osoby prawne udziałowcom oraz wartości wszelkich nieodpłatnych świadczeń dokonanych na rzecz udziałowców,
- 7) wydatków na prowadzenie gospodarstwa domowego podatnika i na utrzymanie członków jego rodziny; uważa się jednak za koszty uzyskania wydatki na utrzymanie członków rodziny, z wyjątkiem małżonka, zatrudnionych stale w przedsiębiorstwie podatnika, których dochody nie podlegają doliczeniu do jego dochodu,
- 8) datków i ofiar wszelkiego rodzaju,
- 9) podatku dochodowego oraz podatku od spadków i darowizn,
- 10) kosztów egzekucyjnych,
- 11) grzywien i kar pieniężnych, z wyjątkiem kar umownych,
- 12) kosztów uzyskania przychodów ze źródeł przychodów znajdujących się na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub za granicą, jeżeli dochody z tych źródeł w ogóle nie podlegają opodatkowaniu albo są zwolnione od podatku dochodowego.

Art. 15. Dochodem ze sprzedaży rzeczy i praw majątkowych jest różnica między przychodem uzyskanym z ich sprzedaży a kosztami ich nabycia lub wytworzenia,

a jeżeli chodzi o rzeczy i prawa majątkowe nabyte w drodze darowizny — między przychodem uzyskanym z ich sprzedaży a ich wartością w dniu nabycia. Różnica ta ulega zmniejszeniu o koszty sprzedaży oraz o wartość nakładów poczynionych w czasie posiadania rzeczy i praw majątkowych, jeżeli nakłady te trwale zwiększają lub ulepsząją ich substancję albo stanowią spłatę długów obciążających je przy ich nabyciu. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia, szczególne zasady ustalania kosztów nabycia lub wytworzenia niektórych rzeczy i praw majątkowych.

Art. 16. Dochodem z udziału wspólnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością są przychyty faktycznie uzyskane z tytułu tego udziału.

Art. 17. Dochodem z likwidacji przedsiębiorstwa jest dochód obliczony przez zastosowanie do podstawy opodatkowania podatkiem obrotowym norm szacunkowych. Dochody osiągnięte z polikwidacyjnej sprzedaży towarów nie podlegają oddzielnemu opodatkowaniu przy zachowaniu warunków uzasadniających zwolnienie osiągniętych z tej sprzedaży obrotów od podatku obrotowego.

Art. 18. 1. Jeżeli podatnik pozostający w związku gospodarczym z osobą mającą siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą tak układa bieg swoich interesów, że nie wykazuje dochodów albo wykazuje dochody mniejsze od tych, jakich należałoby oczekiwać, gdyby wymieniony związek nie istniał, wówczas dochód danego podatnika należy ustalić bez uwzględnienia obciążeń szczególnych, wynikających z powyższego związku. Jeżeli ustalenie dochodu na podstawie ksiąg handlowych nie jest możliwe, dochód ustala się w drodze oszacowania.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy podatnik, wykorzystując swój związek gospodarczy z osobą, której przysługują szczególne ulgi w podatku dochodowym, albo też wykonując świadczenie dla innego podatnika na warunkach rażąco korzystniejszych i odbiegających od stosowanych ogólnie norm w czasie i miejscu wykonywania świadczenia, przerzuca całość lub część swego dochodu na osobę korzystającą z ulg bądź na innego podatnika i wskutek tego nie wykazuje dochodu w takiej wysokości, jakiej należałoby oczekiwać, gdyby wymieniony związek nie istniał lub gdyby wymienione świadczenie nie zostało wykonane.

3. Dochód z udziałów reasekuracyjnych w polskich ubezpieczeniach ustala się w wysokości 50% przychodów; za przychód uważa się ostateczny czysty zysk zagranicznego towarzystwa ubezpieczeń obliczony zgodnie z obowiązującymi umowami reasekuracyjnymi.

Art. 19. Podstawą obliczenia podatku jest dochód osiągnięty w roku podatkowym, po odliczeniu od niego kwoty składki na ubezpieczenie społeczne podatnika i osób z nim współpracujących, pozostające w związku z wykonywaniem działalności określonej w art. 7 ust. 1 pkt 1—3. Nie odlicza się kwoty składki na ubezpieczenie społeczne z podstawy obliczenia podatku osób, o których mowa w art. 3.

Art. 20. 1. Podatek od osób, o których mowa w art. 2, ustala się:

- 1) od nadwyżki dochodu ze źródeł przychodów określonych w art. 9 ust. 1 pkt 1, z wyjątkiem przychodów wymienionych w pkt 2 i 3, ponad kwotę 160.000 zł w stosunku rocznym — według następującej skali:

Roczna kwota nadwyżki w złotych		Podatek wynosi	
ponad	do		
	30.000	20% nadwyżki	
30.000	60.000	6.000 zł + 30% nadwyżki ponad	30.000 zł
60.000	120.000	15.000 zł + 40% nadwyżki ponad	60.000 zł
120.000	240.000	39.000 zł + 50% nadwyżki ponad	120.000 zł
240.000	480.000	99.000 zł + 60% nadwyżki ponad	240.000 zł
480.000	960.000	243.000 zł + 70% nadwyżki ponad	480.000 zł
960.000	4.000.000	579.000 zł + 80% nadwyżki ponad	960.000 zł
4.000.000		3.011.000 zł + 85% nadwyżki ponad	4.000.000 zł

- 2) od nadwyżki dochodu z działalności handlowej w zakresie sprzedaży artykułów spożywczych i spożywczo-rolnych ponad kwotę 160.000 zł w stosunku rocznym — według skali określonej w pkt 1, z podwyżką podatku o 5%,
- 3) od nadwyżki dochodu z:
 - a) działalności handlowej, z wyjątkiem działalności wymienionej w pkt 2,
 - b) działalności gastronomicznej, przy prowadzeniu sprzedaży napojów alkoholowych,
 - c) wykonywania transportu towarowego,
 - d) wykonywania umów komisji, agencyjnych i zlecenia doradczego pośrednictwa,
 - e) praw autorskich, nabytych w drodze spadku lub zapisu,
 ponad kwotę 160.000 zł w stosunku rocznym — według skali określonej w pkt 1, z podwyżką podatku o 10%,
- 4) od nadwyżki dochodu ponad kwotę 60.000 zł w stosunku rocznym ze źródeł przychodów określonych w art. 9 ust. 1 pkt 2 — według skali określonej w pkt 1, z podwyżką podatku o 20%,

- 5) od całego dochodu ze źródeł przychodów określonych w art. 9 ust. 2 — według skali określonej w pkt 1, z podwyżką podatku o 25%.

2. Podatek od nadwyżki dochodu ze źródeł przychodów wymienionych w ust. 1 pkt 2—4 nie może być ustalony w kwocie przekraczającej 80% tej nadwyżki, jeżeli nie przekracza ona kwoty 4.000.000 zł. W wypadku gdy kwota nadwyżki jest wyższa od 4.000.000 zł, podatek nie może być ustalony w kwocie przekraczającej 85% tej nadwyżki.

3. Podatek od dochodu ze źródeł przychodów, o których mowa w ust. 1 pkt 5, nie może być ustalony w kwocie przekraczającej 85% tego dochodu.

4. Podatek od osób, o których mowa w art. 2 ust. 1, będących osobami prawnymi, nie może być ustalony w kwocie przekraczającej 65% całego dochodu.

5. Podatek od osób, o których mowa w art. 3, ustala się, z zastrzeżeniem ust. 6, w wysokości 50% dochodu uzyskanego na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

6. Podatek od zagranicznych podmiotów gospodarczych oraz przedsiębiorstw z udziałem zagranicznym posiadają-

cych osobowość prawną, od dochodu z działalności gospodarczej wykonywanej na podstawie przepisów o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne, ustala się od nadwyżki ponad kwotę 160.000 zł według skali określonej w ust. 1 pkt 1, z obniżką zależną od rodzaju wykonywanej działalności. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa wysokość obniżki oraz warunki jej zastosowania, z tym że podatek po zastosowaniu obniżki nie może być niższy niż 50% dochodu.

Art. 21. 1. Jeżeli podatnik osiągnął w roku podatkowym dochody z różnych źródeł przychodów, o których mowa w art. 20 ust. 1, przekraczające łącznie kwotę wolną od podatku, podatek oblicza się w sposób następujący:

- 1) ustala się nadwyżkę łącznego dochodu w stosunku rocznym,
- 2) według skali określonej w art. 20 ust. 1 pkt 1 oblicza się kwotę podatku, jaka by przypadła od nadwyżki łącznego dochodu, gdyby podlegała ona opodatkowaniu według tej skali, a następnie podwyższa się ten podatek stosownie do art. 20 ust. 1 pkt 2—5,
- 3) ustala się stopy procentowe tak obliczonych kwot podatku w stosunku do łącznego dochodu,
- 4) ustalone w ten sposób stopy procentowe stosuje się do dochodów z poszczególnych źródeł przychodów.

2. Jeżeli źródło przychodów powstało lub wygasło w roku podatkowym, podatek oblicza się w sposób następujący:

- 1) według skali określonej w art. 20 ust. 1 pkt 1 z uwzględnieniem podwyżki, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2—5, oblicza się kwotę podatku, jaka by przypadła od nadwyżki dochodu obliczonego w stosunku rocznym,
- 2) ustala się stopę procentową tak obliczonej kwoty podatku w stosunku do tego dochodu,
- 3) ustaloną w ten sposób stopę procentową stosuje się do faktycznego dochodu z tego źródła.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się przy opodatkowaniu dochodu ze źródeł, które z uwagi na ich charakter czynne są przez okres krótszy niż rok, do dochodów nieperiodycznych oraz do dochodów ze źródeł, które powstały lub wygasły w roku podatkowym, a podatnik posiadał ponadto w pozostałej części roku inne stałe źródło przychodu, z którego dochody podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Art. 22. 1. Podatnikom mającym na utrzymaniu członków najbliższej rodziny przysługuje ulga w podatku w postaci zwolnienia od opodatkowania dochodu w wysokości:

- 1) 30.000 zł — na małżonka, jeżeli nie osiąga on wynagrodzeń, emerytury, renty lub innych przychodów w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń ani przychodów w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym albo gdy osiąga dochody, które w myśl art. 1 ust. 2 podlegają łącznemu opodatkowaniu i nie są od tego podatku zwolnione,
- 2) 15.000 zł — na każde dziecko pozostające na utrzymaniu podatnika, a także na każdego z rodziców i rodzeństwa, niezdolnych do pracy i pozostających na utrzymaniu podatnika.

2. Ulgę określoną w ust. 1 stosuje się w ten sposób, że od podatku ustalonego według art. 20 ust. 1 pkt 1—3 odlicza się podatek, jaki przypadłby od nadwyżki dochodu ponad kwotę określoną w art. 9 ust. 1 pkt 1, gdyby nadwyżka ta była równa kwocie dochodu zwolnionego od podatku z tytułu ulg wymienionych w ust. 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przy obliczaniu podatku w wypadkach określonych w art. 21.

4. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, jeżeli w czasie trwania małżeństwa nastąpiło zniesienie wspólności majątkowej przez sąd.

5. Za dzieci, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uważa się dzieci własne, przysposobione i pasierbów oraz dzieci obce przyjęte na wychowanie na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego lub na które pobiera się zasiłek rodzinny — w wieku do 18 lat, a jeżeli pobierają naukę — w wieku do 25 lat, a także dzieci starsze będące inwalidami I lub II grupy, jeżeli nie osiągają wynagrodzeń, emerytury, renty lub innych przychodów w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń ani przychodów w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym lub dochodów w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy, albo gdy osiągają dochody, które w myśl art. 1 ust. 3 podlegają doliczeniu do dochodu podatnika.

6. Za rodziców, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uważa się rodziców podatnika, a także rodziców małżonka spełniającego warunki przewidziane w ust. 1 pkt 1, za rodzeństwo zaś — tylko rodzeństwo podatnika, jeżeli nie osiągają wynagrodzeń, emerytury, renty lub innych przychodów w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń ani przychodów w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym lub dochodów w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

7. Jeżeli osoby, o których mowa w ust. 1, osiągają przychody lub dochody w łącznej kwocie netto niższej niż 30.000 zł lub 15.000 zł w stosunku rocznym, o kwotę tę obniża się kwoty określone w ust. 1.

8. Jeżeli w czasie trwania małżeństwa nastąpiło w ciągu roku podatkowego zniesienie wspólności majątkowej przez sąd bądź jeżeli osoby, o których mowa w ust. 1, pozostawały na utrzymaniu podatnika nie przez cały rok podatkowy, kwoty wymienione w ust. 1 przyjmuje się proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których trwała wspólność majątkowa lub wymienione osoby pozostawały na utrzymaniu podatnika.

9. Przepisów ust. 1—8 nie stosuje się do osób, o których mowa w art. 3.

Art. 23. Minister Finansów może w drodze rozporządzenia:

- 1) zwalniać od podatku całkowicie lub częściowo niektóre grupy podatników oraz inne rodzaje przychodów niż wymienione w art. 10 i określać warunki tego zwolnienia,
- 2) uznać za koszt uzyskania przychodów odpisy na zużycie i określić przedmioty oraz zasady dokonywania odpisów i tworzenia funduszy amortyzacyjnych,
- 3) uznawać za koszty uzyskania przychodów niektóre rodzaje wydatków określonych w art. 14,
- 4) wprowadzić obowiązek rozliczania z budżetem centralnym w granicach do 50% wyników przeszacowania surowców, materiałów, produkcji nie zakończonej i wyrobów gotowych oraz w granicach do 70% wyników przeszacowania towarów — w związku ze zmianą cen urzędowych.

Art. 24. Tracą moc:

- 1) dekret z dnia 26 października 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. z 1957 r. Nr 7, poz. 26 z późniejszymi zmianami),
- 2) dekret z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym (Dz. U. Nr 52, poz. 414) w części nie uchylonej dekretem wymienionym w pkt 1.